

Не знаєш ти горя

Степан Руданський

1

Не знаєш ти горя,
Не відаєш жалю, —
Щасливий ти, дядьку
Прохоре-ковалю!

Заліза пудами
І начиння маєш,
Сядеш у світлиці —
Думоньку гадаєш.

І гадаєш думу:
Скільки пудів взяти,
Щоб, на диво світу,
Штабу ізкувати.

І вдруг твої слуги
Вугля насипають,
Широкії міхи
Вогонь роздувають.

Горить чорне вугля,
Горить, не згасає,
Залізо калиться,
Іскри розсипає.

Залізо збіліло —
Хватаєш кліщами,
Кладеш на ковадло,
Вариш молотками.

І готова штаба,
І не маєш. Жалю...
Щасливий ти, дядьку
Прохоре-ковалю!

Пішов і я, дядьку,
Від батька на волю:
Сиджу на чужині
Кую свою долю.

Заліза і сталі
Я не покупаю,
Начиння і кузню
Свою рідну маю.

Сильні міхи дують,
Залізо біліє;
Кладу на ковадло —
Рука мені мліє.

І тяжко, і важко
Молот підіймати,
Бо нікому, видно,
Мені помагати.

Підійму я молот,
По залізу вдарю,
Но штабу до штаби
Ніяк не приварю.

Та як приварити:
Піску я не маю.
І сяду я з горя,
Думоньку гадаю.

І гадаю думу:
Ой боже мій, боже!
До кого я вдамся?
Хто мені допоможе?

Піду я до батька,
До рідної неньки...

“Но, батьку мій, батьку,
Голубе сивенький!

Шістнадцять літ руки
На кого робили?
Чи ж ти іще досі
Не виробив сили?”

А брати молодші,
Сестра моя рідна —
До кого пригнеться
Головка їх бідна?

І німіє серце,
І не зношу жалю, —
Вдаюся до тебе,
Прохоре-ковалю.

Прохоре-ковалю,
Моя ти родина,
Я гину в чужині,
Як тая билина.

Я гину, а міг би
Ще силюньку мати
І не даром землю
Сирову топтати.

Поможи, Прохоре,
На долю хорошу;
Рублів п'ятьдесят лиш
У тебе я прошу.

Рублів п'ятьдесят лиш,
А більше не треба;
Пошле тобі господь
Сто раз більше з неба.

Будь спокійний, дядьку,

Я тебе впевняю:
Не пушу їх марне
І не прогуляю.

Не пушу їх марне
І не прогайную,
Складу на науку
Свою дорогу.

І як господь зволить
Кілька літ нам дати,
Віддам тобі гроші,
Як захочеш взяти.

Но як, не дай, боже,
Згину на чужині,
Зумилосердися
На моїй родині!

На моїй родині
Ти змиლოსердися,
А за мою душу
Богу помолися.

Тим часом, ковалю,
Здоров зоставайся.
Пришли, не скупися
Довго не вагайся.

Довго не вагайся,
Не завдавай жалю,
Бо й так мені горе,
Прохоре-ковалю!..